

Wysoka jakość materiału siewnego istotnym czynnikiem zwiększenia produkcji

POLSKIE STOWARZYSZENIE
PRODUCENTÓW OLEJU

Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju wspólnie z Polską Izbą Nasienną w dn. 22 kwietnia br. zorganizowało w Oddziale Poznańskim IHAR **posiedzenie Zespołu ds. Jakości Surowca** poświęcone zagadnieniom związanym z jakością materiału siewnego.

Oprócz członków Zespołu w spotkaniu uczestniczyli:

- prof. dr hab. Iwona Bartkowiak-Broda – przewodnicząca Sekcji Roślin Oleistych i Włóknistych PIN,
- dr Piotr Mendelewski – Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa,
- Stefan Heimann i Jacek Broniarz – COBORU,
- dr Tadeusz Wałkowski – IHAR,
- oraz przedstawiciele firm nasiennych: AgroBras, EURALIS Semences, KWS Polska, Lantmännen SW Seed, Hodowla Roślin Smolice, Hodowla Roślin Strzelce, Monsanto Polska, OBROL i Syngenta Seeds Poland.

Podczas posiedzenia zostały przedstawione prezentacje:

- 'Stan i perspektywy bazy surowcowej przemysłu olejarskiego oraz produkcji nasiennej' – dr inż. Roman Rybacki,
- Jakość odmian rzepaku ozimego w badaniach, decyzje COBORU oraz wojewódzkich zespołów PDO – Stefan Heimann.

W trakcie dyskusji uczestnicy posiedzenia omówili aktualną problematykę produkcji nasiennej. Stwierdzono, iż **istotnym warunkiem wzrostu produkcji w branży olejarskiej jest dalszy postęp technologiczny ze szczególnym uwzględnieniem jakości i rodzaju materiału siewnego.** Zauważono duży postęp od czasu przyjęcia Stanowiska PSPPO, KZPR i przedsiębiorstw hodowlano-

nasiennych w sprawie materiału siewnego z dn.13 maja 2008 r. Zawartość glukozy-nolanów w nasionach siewnych prawie nie przekracza przyjętego poziomu 15µM/g nasion. Niemal wszystkie firmy nasienne wprowadziły także system pakowania odmian nasion rzepaku w jednostki siewne. Jednolity standard ma na celu ułatwienie rolnikowi wyboru odpowiedniej odmiany oraz umożliwienie precyzyjnego siewu. Liczymy, iż działanie to służyć będzie podwyższaniu plonów rzepaku oraz dalszemu zwiększaniu produkcji tej rośliny w Polsce. Należy pamiętać, że **rozwój rynku biopaliwowego spowoduje dalszy wzrost przerobu nasion rzepaku i wzrost zapotrzebowania na materiał siewny.**

Niestety w dalszym ciągu niezadawalający jest udział w zasiewach rzepaku odmian mieszańcowych, mających plon od kilku do kilkunastu procent wyższy niż średnio wysoko plonujące odmiany populacyjne. W Polsce udział ten wynosi ok. 25 %, podczas gdy w innych krajach będących czołowymi producentami rzepaku w UE jest to poziom ok. 50 %. Uczestnicy spotkania uznali za zasadne ustalenie odmiennego wzorca dla odmian mieszańcowych i populacyjnych w badaniach COBORU, gdyż może wpłynąć to na wzrost udziału odmian mieszańcowych, a dzięki temu zwiększenie plonu rzepaku.

Podczas posiedzenia dyskutowano także w szerokim zakresie nad opracowaniem nowych kryteriów przyjęcia odmian od badań oraz rejestracji, jednak zagadnienie to wymaga dalszych rozważań.

Serdecznie dziękujemy wszystkim uczestnikom za liczne przybycie oraz PIN i IHAR za współorganizację spotkania.

A. Słodowa

W numerze

- Wysoka jakość materiału siewnego istotnym czynnikiem zwiększenia produkcji.....str.1
- Start programu edukacyjnego „Docień olej rzepakowy”str.2
- Nowe osiągnięcie hodowli jakościowej roślin oleistych – gorczyca biała podwójnie ulepszone.....str.3
- Pasze rzepakowe- cenne źródło białka i energii (cz. II)str.4
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Postępy w technologii tłuszczów roślinnych”str.4
- Nowelizacja ustawy o biopaliwach już wkrótce?.....str.4
- Możliwy spadek produkcji rzepaku w UE w '10 r.....str.5
- Wzrost zapasów surowców oleistych.....str.5
- Notowania.....str.6

Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju

ul. Grzybowska 2 lok. 49
00-131 Warszawa
tel. : 223130788
fax: 224363966
e-mail: biuro@pspo.com.pl
www.pspo.com.pl

Oil Express
Kierownik projektu: Ewa Myśliwiec
Projekt graf. i opracowanie:
Agnieszka Słodowa
Zdjęcia: własne, www.freefoto.com

Start programu edukacyjnego „Doceń olej rzepakowy”

Od lewej Marzena Rogalska, Magdalena Jarzynka, Marta Gliszczyńska (program Doceń olej rzepakowy) i prof. Danuta

28 kwietnia w Warszawie odbyła się konferencja prasowa inaugurująca program edukacyjny „Doceń olej rzepakowy”. Inicjatywa ta ma na celu podkreślenie roli tłuszczów, a zwłaszcza oleju rzepakowego w diecie.

Raport ekspercki „Dlaczego olej rzepakowy?” przedstawiła prof. dr hab. Danuta Rosołowska-Huszcz, kierownik Katedry Dietetyki w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Praktyczne możliwości wykorzystania oleju rzepakowego w przygotowaniu dania obiadowego omówiła Magdalena Jarzynka – dietetyk, specjalista ds. żywienia poradni Dietosfera.

W imieniu PSPO w spotkaniu brała udział Ewa Myśliwiec

Licznie zgromadzeni na konferencji dziennikarze zostali zaproszeni do wparcia programu na łamach czasopism, aby jak najwięcej osób mogło uświadomić sobie walory oleju rzepakowego.

Konferencję prowadziła popularna dziennikarka Marzena Rogalska.

Więcej informacji wkrótce na www.docenolejrzepakowy.pl

E. Myśliwiec

Olej rzepakowy odpowiedni zarówno do smażenia jak i sałatek

PSPO reprezentowała Ewa Myśliwiec (w środku)

Eksperti odpowiadali na pytania dziennikarzy

Dyskusje o bogatych możliwościach wykorzystania oleju rzepakowego

Nowe osiągnięcia hodowli jakościowej roślin oleistych – gorczyca biała podwójnie ulepszona

W wyniku prowadzonych w Oddziale Poznańskim IHAR prac badawczych została wyhodowana nowa odmiana gorczycy białej o podwójnie ulepszonym składzie chemicznym nasion (przyjęta do badań rejestrowych COBORU w 2009 roku pod tymczasowym oznaczeniem POH-209). Wśród jarych roślin oleistych gorczyca biała ma wielostronne zastosowanie tak do produkcji nasion jak i jako roślina poplonowa. Wyróżnia się krótkim okresem wegetacji i najwyższą odpornością na suszę pośród jarych kapustnych roślin oleistych. Gorczyca biała jest rośliną typowo obcopylną co znacznie utrudniało prowadzenie prac nad nią. Nasiona nowej odmiany:

- 🔹 są pozbawione całkowicie sinalbiny (głównego glukozynolanu białej gorczycy) z resztkowymi zawartościami glukozynolanów alkenowych, indolowych i aromatycznych,
- 🔹 również kwas erukowy został usunięty z oleju.

W odmianie POH-209 udało się uzyskać plon nasion na poziomie plonu nasion odmian Nakielska (tradycyjna) i Bamberka (bezerukowa). Dzięki wprowadzonym zmianom składu chemicznego gorczyca biała została przekształcona w wartościową roślinę białkowo-oleistą.

Śruta poekstrakcyjna z nasion odmiany POH-209 jest bogata w białko bardziej zbliżone składem aminokwasowym do białka zwierzęcego, niż białko sojowe. W odróżnieniu od śruty rzepakowej ma jasną barwę i niższe zawartości różnych rodzajów włókna pokarmowego.

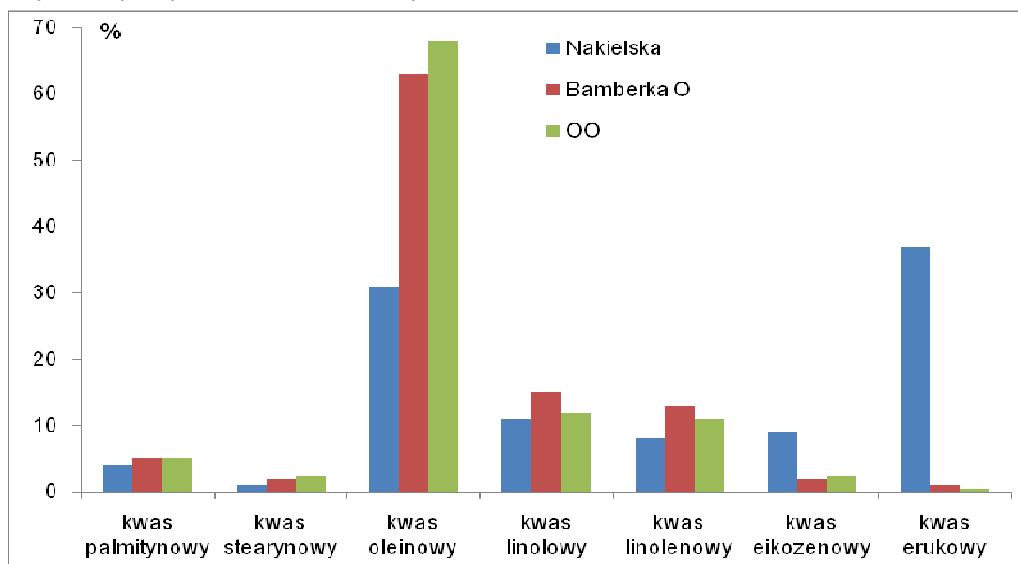
Skład oleju z nasion odmiany POH-209 odpowiada prawie idealnie warunkom stawianym tłuszczom jadalnym przez naukę o żywieniu człowieka. Szczególnie dużą rolę może mieć w zapobieganiu miażdżycy i związanymi z nią chorobami sercowo-naczyniowymi, a nawet nowotworowymi.

Olej z nowej odmiany cechuje się:

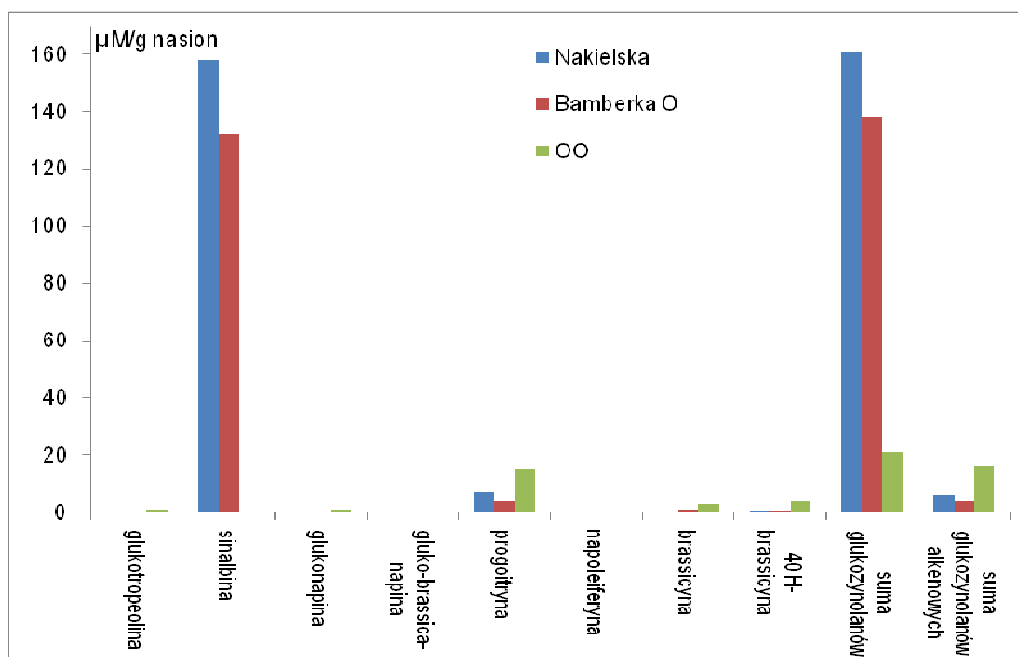
- 🔹 wysoką zawartością kwasu oleinowego regulującego poziom cholesterolu,
- 🔹 optymalną zawartością kwasów linolowego i linolenowego, należących do grupy niezbędnych wielonienasyconych kwasów tłuszczowych,
- 🔹 pożądaną proporcją 1:1 kwasów omega-6 do omega-3,
- 🔹 bardzo niską zawartością niepożądanych nasyconych kwasów tłuszczowych.

Gorczyca biała podwójnie ulepszona POH-209 jest przeznaczona do produkcji nasion, ale może też być wykorzystywana na cele polonowe i na zieloną paszę.

Teresa Piętka, Jan Krzymański - Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin, Oddział Poznań

Porównanie składu kwasów tłuszczowych olejów z nasion gorczycy białej dla odmiany tradycyjnej Nakielska, bezerukowej Bamberka i podwójnie ulepszonej POH-209 („00”)

Porównanie zawartości poszczególnych glukozynolanów w odmianach gorczycy białej: tradycyjnej Nakielskiej, bezerukowej Bamberka i podwójnie ulepszonej POH-209 („00”).

Pasze rzepakowe – cenne źródło białka i energii (cz. II)

Pasze rzepakowe są bez wątpienia jednym z tańszych źródeł białka pochodzenia roślinnego dostępnych w kraju. Korzystna relacja cenowa wobec innych typowych nośników białka, w szczególności w porównaniu do śruty sojowej, a także krótsza droga pomiędzy producentem a odbiorcą obu materiałów paszowych są podstawowymi czynnikami, które uzasadniają wykorzystywanie zarówno śruty jak i makuchu rzepakowego w maksymalnych dawkach dopuszczalnych żywieniowo do produkcji mieszanek paszowych i stosowania ich w dietach dla zwierząt gospodarskich.

Pasze rzepakowe zawierają znaczne ilości cennych dla zwierząt aminokwasów siarkowych, w tym metioniny i cystyny. W zakresie tych dwóch aminokwasów pasze rzepakowe dorównują lub

przewyższają śrutę sojową powszechnie stosowaną w żywieniu zwierząt monogastrycznych (tabela poniżej).

Zawartość białka ogólnego w śrucie jest stabilna i wynosi około 36-38% (360-380 g/kg) suchej masy. Makuch ze względu na wyższą zawartość tłuszczu, a zatem i większą energię metaboliczną, charakteryzuje się niższą zawartością białka wynoszącą 30-34% (300-340 g/kg).

	Śruta poekstrakcyjna rzepakowa	Makuch rzepakowy	Śruta sojowa poekstrakcyjna	Śruta słonecznikowa poekstrakcyjna
Sucha masa, g/kg	880	930	880	880
Metionina	8,0	6,1	6,3	7,3
Metionina + cystyna	17,1	13,0	13,1	12,9
Lizyna	20,6	15,6	27,7	11,9
Arginina	23,6	17,9	33,0	27,1
Tyrozyna	9,9	7,5	16,4	8,6

Skład aminokwasowy pasz rzepakowych, śruty sojowej i słonecznikowej

www.paszerzepakowe.pl
www.srutarzepakowa.pl
www.makuchrzepakowy.pl

Makuch zawiera mniej aminokwasów niezbędnych: lizyny, treoniny i tryptofanu niż śruta. Jest natomiast bogatym źródłem aminokwasu siarkowego metioniny.

PSPO na podst. Teraz rzepak, Teraz olej – Pasze rzepakowe w żywieniu zwierząt

XVIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Postępy w technologii tłuszczów roślinnych”

W dn. 26-29 maja br. w Lublinie odbędzie się XVIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa "Postępy w Technologii Tłuszczów Roślinnych" organizowana przez Dział Przetwórstwa Tłuszczów Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno – Spożywczego, Oddział Technologii Mięsa i Tłuszczu w Warszawie. Prace naukowe prezentowane będą w formie wykładów, doniesień i posterów.

Instytut Przemysłu Mięsnego i Tłuszczowego
Meat and Fat Research Institute

W czasie trwania Konferencji przewidziane są ekspozycje firm zagranicznych i krajowych związanych z branżą tłuszczową w powiązaniu z informacją o profilu ich działania.

W Konferencji biorą udział przedstawiciele uczelni, zakładów tłuszczowych,

firm współpracujących z przemysłem tłuszczowym, krajowych i zagranicznych. Szczegółowe informacje można odnaleźć na stronie: www.ipmt.waw.pl

Serdecznie zapraszamy do wzięcia udziału w Konferencji.

A. Słodowa

Nowelizacja ustawy o biopaliwach już wkrótce?

Departament energetyki Ministerstwa Gospodarki ujawnia, że nowelizacja ustawy o biopaliwach wprowadzająca paliwa B7 i E10 jeszcze przed końcem kwietnia trafi do Komitetu Stałego Rady Ministrów. Oznacza to, że praca urzędników z MG nad założeniami projektu została zakończona.

Dalszy harmonogram prac będzie zależał od tego kiedy projekt przyjmie Rada Ministrów. Przyjęcie nowelizacji jeszcze przed wakacjami wciąż jest możliwe.

Na uchwaleniu nowelizacji najpóźniej w czerwcu najbardziej zależy koncernom paliwowym. Według wyliczeń Polskiej

Organizacji Przemysłu i Handlu Naftowego PKN Orlen i Grupa Lotos mogą zapłacić nawet 2,3 mld zł kar w przypadku niezrealizowania Narodowego Celu Wskaźnikowego w 2010 roku.

PSPO na podst. wnp.pl

Możliwy spadek produkcji rzepaku w UE w '10 r.

Zbiory rzepaku w br. prognozowane są na około 21 mln ton, czyli 0,5 mln ton mniej niż w zeszłym roku. Areal uprawy rzepaku prawdopodobnie będzie około 0,3 mln ha większy niż przed rokiem i wyniesie około 6,7 mln ha (+4%).

Pomimo 4% wzrostowi arealu jest mało prawdopodobne, aby powtórzyły się znakomite plony z 2009 r. w Niemczech, Francji, Polsce czy wielu innych państwach Unii. Mniejsze zbiory w UE spowodują problemy, aby kolejny rok wzrost przerób, jak to miało miejsce od kilku lat.

Oil World przewiduje, że przerób może wzrosnąć o około 0,6 mln ton (2,5%), pod warunkiem, że import rzepaku wzrośnie do około 3 mln ton. Wówczas zmniejszą się zapasy końcowe dla następnego sezonu 2010/11 do około

1,1 mln ton. Jednakże mogą wystąpić problemy z zaspokojeniem importu ze wschodu ze względu na ubytki mrozowe na Białorusi i Ukrainie, które spowodowały, że podaż eksportowa z krajów dawnej WNP będzie mniejsza niż się

spodziewano. Z drugiej strony możliwości importu będą zależały od podaży eksportowej z Kanady i Australii, więc bilans będzie ulegał zmianom.

PSPO na podst. FAMMU/FAPA za Oil World

Bilans rzepaku UE (mln ton)

	07/08	08/09	09/10	10/11p	Zmiana w %
Zapasy początkowe	1,29	0,71	1,52	1,49	-2,0
Produkcja	18,44	19,04	21,52	21,00	-2,4
Import *	0,69	3,22	2,35	3,00	27,7
PODAŻ	20,42	22,97	25,39	25,49	0,4
Eksport *	0,40	0,10	0,15	0,09	-40,0
Przerób	18,46	20,33	22,73	23,30	2,5
inne użycie	0,85	1,02	1,03	1,00	-2,9
POPYT	19,71	21,45	23,91	24,39	2,0
Zapasy końcowe	0,71	1,52	1,49	1,10	-26,2

*Źródło: FAMMU/FAPA za Oil World, p- prognoza, * poza handlem wewnątrz UE; sezon od VII do VI sezon od lipca do czerwca*

Wzrost zapasów surowców oleistych

W kwietniowym raporcie Ministerstwa Rolnictwa USA – USDA oszacowało, że światowe zbiory oleistych wzrosną do 436,7 mln ton wobec 396,8 mln ton sezon wcześniej (+1,4 mln ton wobec poprzedniego miesiąca).

Całkowita podaż nasion roślin oleistych w sezonie 2009/2010 prognozowana jest

na 492 mln ton wobec 458,5 mln ton w poprzednim. **Wielki przyrost produkcji ma miejsce dzięki wzrostowi produkcji soi, orzeszków ziemnych i bawełny, co zrekompensuje spadek w globalnej produkcji rzepaku i słonecznika.**

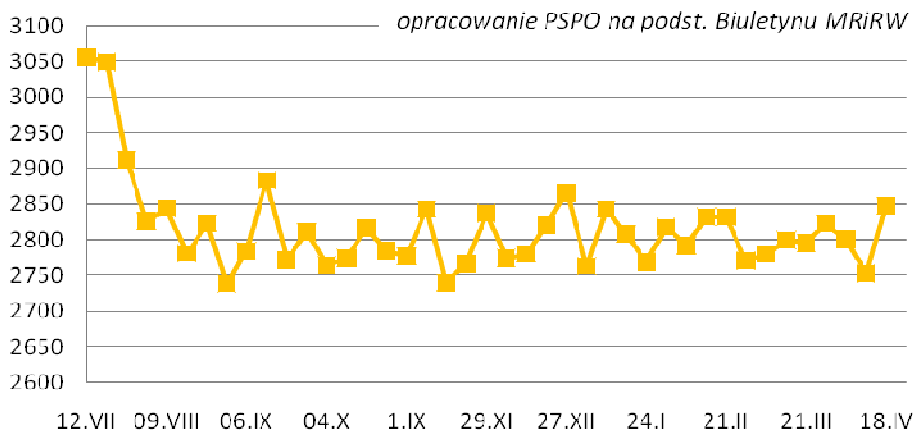
W ciągu miesiąca USDA zwiększyło prognozy globalnej produkcji soi o 1,6mln ton do 257,5 mln ton. Obecnie produkcja soi w Argentynie szacowana jest na 54 mln ton (+1,4 mln ton wobec poprzedniego miesiąca), natomiast dla Brazylii na 67,5 mln ton (+0,5 mln ton wobec poprzedniego miesiąca).

USDA szacuje obecnie światową produkcję rzepaku na poziomie 59,4 mln ton (-0,2 mln ton wobec poprzedniego miesiąca) na skutek spadku prognoz produkcji w Indiach.

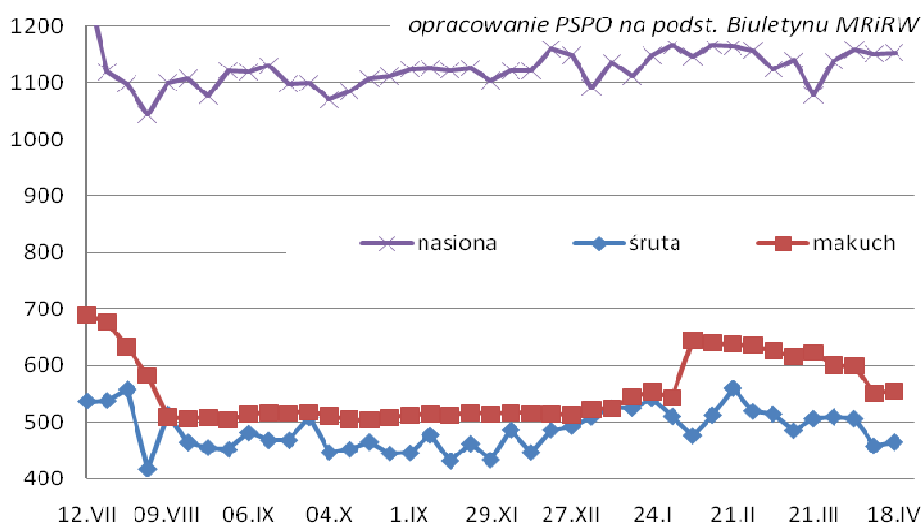
USDA podniosło prognozy globalnych zapasów końcowych roślin oleistych w sezonie 2009/10 o 2,3 mln ton do 74,1 mln ton głównie na skutek prognoz wzrostu zapasów w Brazylii i Argentynie przewidywanych na poziomie 43,8 mln ton. Nieznacznie zmieniono prognozy zapasów oleistych w USA z 5,53 mln ton do 5,59 mln ton, a ten niezwykle niski poziom wynika przede wszystkim z wysokiego poziomu eksportu soi z tego kraju od początku sezonu 2009/10 szacowanego na 43 mln ton w tym głównie do Chin. Wg CNGOIC w bieżącym sezonie 2009/10 Chiny zaimportują rekordową ilość 44 mln ton soi (wg USDA 43,5 mln ton), czyli więcej o 7,3% wobec poprzedniego sezonu.

PSPO na podst. FAMMU/FAPA za USDA

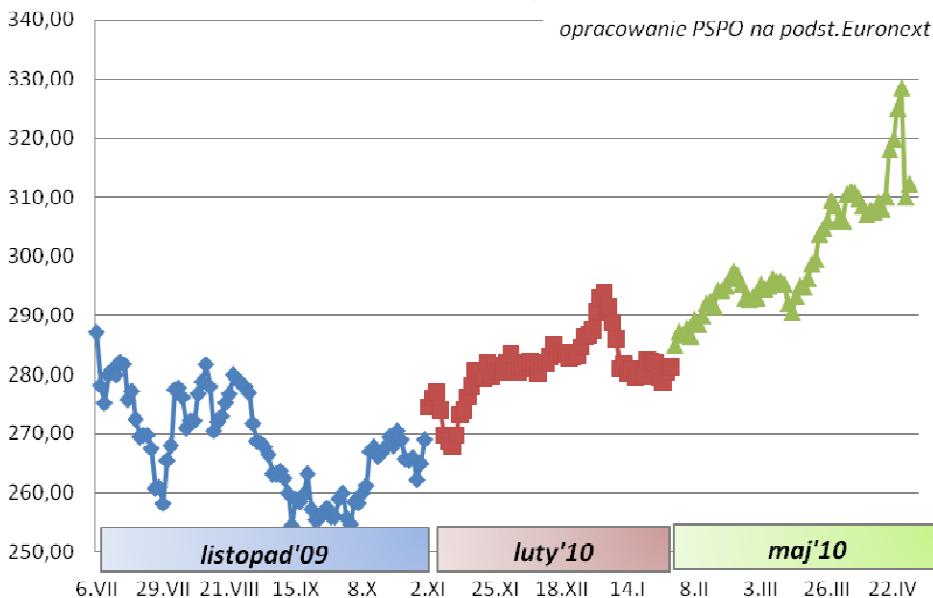
Ceny oleju rzepak. rafinowanego w Polsce [PLN/t]

Ceny rzepaku, śruty i makuchu w Polsce [PLN/t]

Notowania MATIF na rzepak FOB [EUR/t]

Średnie ceny produktów rzepakowych w Polsce 12 - 18 IV

Produkt	Cena netto [PLN/t]	Zmiana [%]
Nasiona rzepaku	1153	+0,2
Olej rafinowany	2848	+3,5
Śruta rzepakowa	465	+1,5
Makuch	555	+0,7

Notowania MATIF na rzepak (FOB) z dn. 28 IV

Dostawa	Cena [EUR/t]	Kurs EUR [PLN] (NBP)	Cena [PLN/t]
Maj'10	312,25	3,9514	1233,82
Sierpień'10	300,50		1187,40
Listopad'10	305,50		1207,15
Luty'11	309,50		1222,96

Notowania różne

Produkt	Jednostki	Cena
Nasiona rzepaku CIF kwiec/czerw Hamburg 15 IV	[USD/t]	419
Olej rzep. sur. FOB sierp/paźdz Rotterdam 22 IV	[EUR/t]	674
Biodiesel FOB Rotterdam 23 IV	[USD/t]	941
Ropa Brent 23 IV	[USD/bbl]	86,18
Bioester RME PKN Orlen 29 IV	[PLN/m ³] netto	2968
ON Rafineria Trzebinia 29 IV	[PLN/m ³] netto	3418
ONBIO20, Rafineria Trzebinia 29 IV	[PLN/m ³] netto	3418

Źródło: MRiRW Biuletyn Informacyjny - Rynek Roślin Oleistych, Euronext, FAMMU/FAPA, e-petrol.pl, orlen.pl, rafineria-trzebinia.pl